

Maatschappij, N. G.
an Gelder, cand.
uwen, te Houwer-
aan, te Kooz-Zaan-
van Gelder, cand.
den Houting Jr.,
ar, te Brouwers-
t, J. D. Heersink,
Zevenhuizen
pel.
le Kerk.
A. v. d. Kooy,
M. van Grieken,
Winkel, te Nije-
ger, Dr. J. F.
er), J. Ravestoot,
B. Verkerk, te
elink ter Hase-
halzum (Fr.), W.
A.),
atie), G. Th.
erven en Ond-
te Vuursche,
te Kamperland
ink, te Hellouw-
ulpp, te Oegst-
wimolds Nae, te
elle, R. Bartelds,
te Veenendaal.

De Heraut

door de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 20 April 1919. N°. 2152.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentiën aan de ADMINISTRATIE. Bureau: N. Z. Voorburgwal 58—60, te Amsterdam.
Inzendingen, die later dan Dinsdags 's namiddags te 12 uur worden ont-
vangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f1.50 bij vooruitbetaling voor het Buitenland en Ned.-Indië per jaar f7.20 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f—.15.
Advertentiën: van 1 tot 6 regels f1.30, met inbegrip van bewijsnummer, voor elken regel meer f—.20. Aanvragen en vermelding van liefdegaven f—.12 per regel.

„Met vele gewisse kenteekenen.“ (PAASCHEEST 1919.)

Aan welke hij ook, nadat hij geïllustreerd had, nuchter levend vertoond heeft, met vele gewisse kenteekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en spre-
kende van de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan.
Hand. 1:3.

Waar voor ons het heilig Pascha als 't groote Opstandingsfeest in volle zekerheid schitteren mag, voegt 't ons toch ook wel terdege terug te leven in de gewaarwordingen, waarmede de apostelen en overige jongeren des Heeren in de rijke gebeurtenis van de Verrijzenis zijn ingegaan. Vandaar ook ditmaal onze verwijzing naar de zoo stellige uitspraak in de Handelingen, dat de Christus zich levende vertoond heeft veertig dagen lang met vele gewisse kenteekenen. Die betuiging met vele gewisse kenteekenen toont toch klaarblijkelijk, dat er bij de gelukkigen, die in deze veertig dagen de heerlijke vreugde genoten, den verzezen Heiland te mogen zien en hooren, aanvankelijk zekere aarzeling opkwam, die eerst daarna door Jezus doordringend getuigenis geheel bezworen werd en week. En te meer betekenis heeft in dit opzicht juist deze betuiging in het boek der Handelingen, daar Lukas, die dit Nieuw-Testamentisch boek op schrift bracht, gelijk we van elders weten, een arts was, en we uit dien hoofde niet anders mogen onderstellen, dan dat een getuigenis van dezen arts uit den heiligen kring dubbele betekenis erlangt. Zelfs in de uitdrukking met vele gewisse kenteekenen is het de taal en de toon van de arts die u tegen klakt.

Van geen der vier Evangelisten is even stellige en eigenaardige getuigenis ons geboekt. Hun verbeelding van de feiten en gebeurtenissen is even beslist, maar ze drukken wat ze zeggen wilden, anders uit, en alleen Lukas, de arts, geeft een verklaring, die aan de waarneming en bevinding van een geneesheer denken doet. Uit Lukas' zeggen spreekt ons daarom de bevinding toe van den eenigen geneeskundige onder de jongeren, die als gewoon met kranken om te gaan, en hun sterven waar te nemen, hier als man van het vak, als we ons zoo uitdrukken mogen, er prijs op stelt met zijn medisch gezag vast te stellen, dat hij zelf en de overige jongeren niet op ijdel gerucht zijn afgestaan, doch dat in volen ernst de verzezen Heiland was waargenomen, en dat, zij 't al na eenige aarzeling, ten slotte toch het eenparig getuigenis geweest is, ja niet anders kon zijn, dan dat op grond van vele en gewisse kenteekenen het feit mocht vastgesteld, dat de Christus, hoewel hij gestorven en ten grave was uitgedragen, op den derden dag van den verzezen Heiland zich aanstonds in den Thabor, op den berg Thabor, die aan het Kruis gestorven was, voor ontfelbaar mocht worden vastgesteld. En al zij 't nu ook dat het getuigenis der Apostelen en der overige jongeren even volwaardig moge zijn, zoo voelt toch ieder die 't indenkt, hoe ten deze het zoo uitdrukkelijk en het zoo beslist uitgesproken getuigenis van een arts een bijzondere waarde bezit, waarover we niet mogen heenlezen.

Om dit wel te verstaan, gaat ge veelligst door u eerst op Thabor terug te denken. Daar toch kwam zoo sterk uit, dat de verschijning van den Christus in zijn omwandering onder Israël, niet beantwoordde aan de hoogheid van zijn persoon. Hij verscheen op aarde en heeft onder de Galileërs en onder de bewoners van Judea verkeerd, niet in den glans en schittering van zijn Majesteit, maar als de Man van Smarte, en dat dit ook op zijn uitwendige verschijning drukte, blijkt uit niets zoo duidelijk als juist uit zijn verheerlijking op den Thabor. Op den berg Thabor toch is de Christus door drie van zijn discipelen, door Petrus, door Johannes en door Jacobus, in een verheerlijkte gestalte gezien, die daar voor 't eerst uitkwam, en straks na zijn verrijzenis, zij 't al nog niet in dien vollen glans, maar dan toch in een gestalte die deze heerlijkheid nabijkwam. Het was nog niet aanstonds de heerlijkheid van Thabor. Ware dit de gestalte geweest, waarin de verzezen Heiland zich aanstonds vertoond had, zoo zou Maria Magdalena niet den hovenier in hem gezien hebben. Wat alleen duidelijk uit de openbaringsberichten blijkt, is dat de verschijning van den Christus een wijziging had ondergaan. Ook de Emmausgangers herkenden den Heiland eerst later onder het breken van het brood aan den Avonddissch, en geheel den weg naar Emmaus langs hadden zij wel den indruk ontvangen, dat er een wonderbare aantrekkelijkheid van den Christus uitging,

doch erkend hadden ze hem niet. Er moet derhalve — geen andere slotsom is mogelijk — in den Christus, gelijk hij weleer als de Man van Smarte in Israël omwandelde, een eenigszins andere gestalte gezien zijn, dan toen hij op den derden dag na zijn sterven op Golgotha, uit den doode verzezen was. Dat nu, wie toen het heilige voorrecht genoten, hem te mogen ontmoeten, daarom niet aanstonds den indruk ontvingen van 't hooge dat alsnu uit Jezus sprak, behoeft niet te bevreemden. Zij toch die naar Jezus zochten, waren, gelijk niet anders kon, innerlijk zoo geheel vervuld met de vraag wat er van Jezus geworden was, en waar zij, die het lijk gestolen hadden, dat lijk hadden heen gedragen, dat ze, geheel in gepijns verzonken, weinig notitie namen van wie ze ontmoeten. Alleen dit blijft, en is niet weg te cijferen, dat de verschijning van Jezus niet meer denzelfden indruk op hen maakte als voorheen; dat er alzo in Jezus optreden en voorkomen, ja in zijn geheele verschijning, een verandering moet hebben plaatsgegrepen, die voorhands in de wijziging nog zoo gemengd was, dat men nog eenszins onder den vollen indruk van zijn Majesteit geraakte, maar zich toch min of meer verwonderd gevoelde, en niet aanstonds in den verzezen Heiland den Jezus van vóór zijn Kruis herkende.

Was er alzo reeds destijds zekere verandering in Jezus verschijning ingetreden, toch droeg deze wijziging een geheel ander karakter toen de Heiland op het eiland Patmos aan den Apostel Johannes verscheen. Iets wat we daarom te bealister mogen uitspreken, omdat Johannes in het eerste kapittel van zijn Apocalyp, en wel in vs. 13, een zelfde aan de hand zijnde teekening geeft van de gestalte die hem verscheen was. Daar toch vernemen we, dat Johannes eerst een stem hoorde, en toen hij, op die stem afgaande, omzag om te ontwaren, wie alzo sprak, een gestalte ontwaarde, die den Zoon des Menschen gelijk was. Reeds dit vestigt er de aandacht op, dat hier een visioen intrad, zoo dat hier te onderscheiden is tusschen hem die verscheen, en de gestalte waarin Johannes hem ontwaarde. Ook de bijvoeging van »de zeven gouden kandelaars» waar-tusschen de Christus verscheen, toont dit visionair karakter van hetgeen nu volgde. Toch is het opmerkelijk, de teekening van deze visionaire verschijning van nabij gade te slaan, en zoo betuigde de Apostel: »Ik zag in het midden van de zeven kandelaars een den Zoon des menschen gelijk zijnde, bekleed met een lang wit kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met een gouden gordel; en zijn hoofd en haar was wit gelijk witte wol, gelijk sneeuw, en zijn oogen gelijk een vlamme vuurs; en zijn voeten waren blinkend koper gelijk, en gloeiend als in een oven, en zijn stem was als de stem van vele wateren; en hij had zeven sterren in zijn rechterhand; en uit zijn mond ging een tweesnijdend scherp zwaard; en zijn aangezicht was gelijk de zon schijnt in hare kracht. En toen ik hem zag, viel ik als dood voor zijn voeten, en hij leidde zijn rechterhand op mij, zeggende: Vrees niet. Ik ben de eerste en de laatste, en die leef, en ik ben dood geweest, en zie, ik ben levend in alle eeuwigheid, Amen.»

Gelijk wel van zelf spreekt, mag deze verschijning van den Heiland aan Johannes op Patmos niet op één lijn worden gesteld met andere zinbeeldige verschijningen, die hier aan Johannes ten deel vielen. Zoo lezen we in Openb. V: 6: »En ik zag, en zie, in het midden van den troon een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen en zeven oogen, welke zijn de zeven Geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen.» En nogmaals treedt er zulk een visionaire gestalte in anderen vorm voor ons, als het in Openb. XIX: 11 v.v. heet: »En ik zag den hemel geopend, en zie, een wit paard, en die daarop zat, was genaamd Getrouw en Waarachtig en hij oordeelt en voert krijg te gerechtigheid. En zijn oogen waren als een vlamme vuurs, en hij had een naam geschreven, dien niemand wist dan hij zelf, en hij was bekleed met een kleed met bloed geveerd, en zijn naam wordt genoemd het Woord Gods.» Dit zijn natuurlijk al te gader visionaire voorstellingen, die niet bedoelen om de gestalte van den verhoogen Heiland voor het zielsoog te brengen, maar eeniglijk bestemd zijn, om hetgeen de Messias in de Volending volbrengen zal, in schets te geven. De zoo telkens voorkomende beeldspraak van het Lam Gods toont dit klaarblijkelijk. Het Lam toch is hier niet anders dan het beeld van het willig en lijdelijk ondergaan in al wat, voor de verlossing

der uitverkorenen van de eeuwigen vloek vereischt werd. Al derzeelspraak kunnen we op den Paaschmorgen daarom ter zijde stellen, en wat ontbijt de Verrijzenis uit het graf de verrijzenis moet boeien, is alleen de gestalte van de Christus op den Thabor, niet alsof dat terstond na de Verrijzenis reeds ten vol doorblonk, maar zoo dan toch, dat er reeds een voorschittering van deze hemelste gestalte van den Heiland doorschitterde terstond na zijn Opstanding uit de doden.

Te meer mag hier indruk op gelegd, omdat de verschijning aan Paulus op den weg naar Damascus op gelksoortigen indruk wijst. »Hem omscheen, zoo toch lezen we daar, plotseling een licht van den hemel, en na beschijning met een hemelschen glans hoorde Paulus een emelsche stem tot zich uitgaan. Vooral die lichtglans greep hem daarom zoo sterk aan, omdat niet in den nacht, of bij het klieken van den morgen, maar midden op den dag, als in het Oosten de zonnegloed toch reeds zoo overweldigend is, gelijk er in Hand. XXII: 6 staat, »hem snel en uit den hemel een groot licht omscheen.» Bij deze verschijning op den weg naar Damascus wordt ons echter geen nadere afbeelding van den persoon des Heeren voorgesteld, en ontvangt men niet den indruk dat Sanctus door wat hij zag, maar veelmeer dat hij door hetgeen zijn oor opving, den indruk van 's Heeren tegenwoordigheid in zich opnam. Wat hier eeniglijk de aandacht trekt is hoe zoo met nadruk op den hemelschen glans van Jezus verschijning wordt gewezen, dat ook hier het onderscheid uitkomt tusschen hetgeen de discipelen na Jezus verrijzenis aan hem ontwaarden, en hetgeen na de Volending van zijn overgang in zijn hemelsche gestalte straks op den voorgrond treedt. De slotsom waartoe we geraken, kan derhalve geen andere zijn, dan dat de verschijning door Jezus Verrijzenis overgang uit zijn vroegere tot een hoogere verschijning heeft plaats gehad, doch dat die overgang aanvankelijk nog minder sterk uitkomend was, en eerst later in de volle ontplooiing van zijn hemelschen glans overging. Altoos zoo echter, dat het de uitwendige menselijke gestalte was die deze heerlijkheid droeg. Niet aan wat hij de Engelen die verscheen gezien is, mag hier alzo gedacht worden. Het Woord is vleesch geworden en heeft onder ons gewoond. En de menselijke gestalte, die den Zoon Gods in deze Vleeschwording toekwam, is wel op het Kruis afgelegd, maar in de Verrijzenis hernomen, en het is in die menselijke gestalte dat de Zoon des menschen aan de Rechterhand des Vaders is gezeten, en het is in diezelfde verheerlijkte menselijke gestalte, dat Hij, treedt straks de Volending in, uit den hemel zal nederdalen, om het oordeel te doen intraden, en onder den nieuwen hemel op de nieuwe aarde het Godsrijk in zijn heilige schittering te doen ingaan.

Klaarblijkelijk blijkt alzo, dat ge de glorie van ons heilig Paschen te eenenmale mist, zoo ge te midden van onze Paasch-jubel u schier geheel in de geestelijke aanbidding van den Heiland verliest. Wat op den Paaschmorgen veel meer hoofdzak is en steeds moet blijven, is dat onze Heere Jezus Christus, als Gods eeniggeboren Zoon, op aarde nederdaalde, om ons vleesch aan te nemen, en dat hij wel in zijn sterven aan het Kruis, zich van deze vleeschelijke, lichamelijke gestalte afscheide, doch straks op den derden morgen, toen hij verrees, deze zelfde menselijke gestalte weer heeft aangenomen, maar nu in verhoogden vorm. Zoo echter dat de veredeling, verhooging en verheerlijking van die menselijke gestalte op den Paaschmorgen nog slechts zeer ten deele intrad, en eerst daarna, van lieverlede, en wel in hoofdzak na zijn hemelvaart, in de algehele verheerlijking is overgegaan. Een verheerlijking die op den berg Thabor reeds als voorafgeschaduw was, doch toen weer wegwiel, om eerst na de Verrijzenis op nieuw te ontkiemen, als we ons zoo mogen uitdrukken, en wel afwijkend genoeg om de herkenning van Jezus verschijningsvorm voor velen moeilijk te maken; maar dan toch nog zoo weinig ingrijpend, dat hij zelfs nog in het midden van de zijnen verscheen, om voedsel tot zich te nemen, opdat de twijfelende jongeren daaruit althans de zekerheid zouden erlangen, dat ze niet een schijngeestalte, maar den wezenlijken, heuschen Middelaar weder voor zich zagen. Alles hing er blijkbaar om den Heiland aan, om tegelijk tweërlei zijn jongeren in te prenten, enerzijds dat hij wel waarlijk de uit Maria geborene was, de Zoon des menschen, die met hen verkeerd had, en voor hen was gestorven, maar dan ook ten andere, dat hij niet voort zou leven

in de gestalte van den Man van Smarte, doch dat deze aanvankelijke gestalte waarin hij was opgetreden en waarin hij stierf, zich thans ontplooiën zou in haar volle heerlijkheid, om ook ons te doen gevoelen wat voor de uitverkorenen Gods op de nieuwe aarde en onder den nieuwen hemel, de schitterende paradijsgeestalte zou wezen, waarin ze voor eeuwig zouden voortbestaan. Van zelf neigt ons spreken van 't zitten van den Christus aan Gods Rechterhand er toe, om eeniglijk op het geestelijk wezen van den Middelaar het oog te richten, en zijn Vleeschwording als Zoon des menschen in de schaduw te doen treden, maar juist dit is 't wat niet mag, en wat geheel het Evangelie van zijn fundament zou berooven. Ook als Middelaar aan de Rechterhand Gods gezeten, slinkt de Christus niet weg in een louter geestelijk wezen, maar blijft hij, voor als na, de Zoon des menschen, die lichamelijk als wij zijn aanzijn voortzet, alleen met dit verschil, dat Zijns het verheerlijkte lichaam is, dat nimmermeer van Hem kan worden afgenomen en eeuwiglijk de gestalte blijft, waarin aan Gods uitverkorenen zijn genade toekomt.

Er is alzo geen sprake van een geestelijk voortbestaan van ons onzenlijke zielsleven. Het innerlijk ik, de verborgen geestelijke persoon van den uitverkorene sterft niet. Geestelijk is elk mensch den dood onderworpen door Adams val, een val die zich van den eersten mensch tot alle kinderen der menschen heeft uitgestrekt. Doch uit dien val zijn de uitverkorenen door een wonder ingeprijs in hun zielsbestaan opgericht, en tot het leven teruggebracht. De uitverkorene en innerlijk verlichte, wanneer en waar hij ook sterft, ondergaat in zijn sterven geen levensvernietiging meer. Integendeel, juist in dat oogenblik, dat hij sterft, wordt hij ontbonden van alles wat hem in dit aardse leven nog aan den dood en het verderf bond. Voor de uitverkorenen en ten leven verwekten is het sterven geen verlies meer, doch een ingang in het eeuwige leven. Den Vaderhuis ontsluit zich voor hen, en in dit Vaderhuis genieten ze rijke geestelijke verkwikking. Dit is niet eerst door de Opstanding van den Christus alzo geworden, maar greep alzo ook vóór die Opstanding plaats. Al was het toch dat de Sadduceën ook het voortbestaan van de ziel na den dood ontkenen, voor de geloovigen, aan wie de apostelen schreven, behoeft het eeuwige voortleven van de ziel na het sterven niet meer betoogd te worden, en noch onder de Apostelen, noch onder de andere jongeren, die Jezus den avond na zijn opstanding ontmoeten mochten, was het geestelijk voortbestaan van den Middelaar ook maar één oogenblik onzeker geweest.

Zij er daarom op het lichamelijk wederopstaan van de uitverkorenen hier alle na-druk gelegd. Niet natuurlijk, alsof de verworpenen niet evenzoo lichamelijk weder op zullen staan. Overduidelijk wordt in de H. Schrift aller wederopstanding vastgesteld, een wederopstanding die voor de uitverkorenen de ingang in de eeuwige gelukzaligheid betekent, en voor de verworpenen leiden zal tot een ingang in het eeuwige verderf. Het verschil is alzo eenszins, dat alleen de verkorenen straks weder lichamelijk zouden opstaan, en dat daarentegen de verlorenen onlichamelijk enkel als geestelijke wezens in het verderf zweven zouden. Jezus' zoo stellige en zoo gedurig herhaalde betuiging, dat er voor de verlorenen zijn zal »woening en knersing der tanden» geeft allerduidelijkst aan, dat de wederopstanding des vleeschelijken deel zal zijn. De genade die in de Opstanding van Christus aan de geloovigen toekomt, is alzo, dat niet slechts in de wederopstanding ook zij hun lichaam zullen terugkeren, maar dat voor hen de lichamelijke opstanding een ingang in een leven van ongestoorde zaligheid, ook voor wat het lichaam betreft, blijken zal.

Vandaar dat de Apostelen er zoo telkens bij de leden der Gemeente op aandringen, dat ze toch niet enkel geestelijk zich in de mysteriën des heils zullen verdiepen, maar bovenal ook in zuiverheid naar het lichaam zullen verkeer. Een aandringen, waarmede op zichzelf niet bedoeld wordt, dat het lichaam, waarin we hier op aarde verkeer, geheel in de eeuwige toekomst blijven zal wat het hier op aarde was. Eer komt alles wat ons dienaangaande betuigd wordt, op het tegendeel neer. Zoo vaak is de vraag opgeworpen, hoe de wederopstanding des vleeschelijken zou zijn, daar toch zoo menig menschenkind verdronk, of door wild gedierde verscheurd werd, of op den brandstapel verbrande. Het spreekt

dan ook wel vanzelf, dat niet het lichaam, dat we hier droegen, geheel in denzelfden vorm eens voor eeuwig onze bekleeding zal zijn. Welk verschil is er niet tusschen het nog ongebooren lichaam van het kindeke, dat onder de geboorte stierf, en den grijsaard die opouden leeftijd zijn levenskracht inboet en straks naar het graf wordt uitgedragen. Al wat de Heilige Schrift ons betuigt, wijst er daarom wel zeer stellig op, dat de verkorenen lichamelijk verrijzen zullen, en in het lichaam dat ze voor eeuwig ontvangen, hun eigen zelfde menschentype zullen uitdrukken, dat hun hier op aarde eigen was; maar uit niets blijkt dat 't, als op een portret, gelijken zal op 't lichaam waarin we hier hebben omgewaand. De kiem en kern van ons wezen en van ons lichaam moet steeds met opmerksaamheid onderscheiden worden van de lichaamsvormen die we, zoo onze jaren verlengd worden, achtereenvolgens als een kleed dragen. Gemeenlijk schat men op zeven jaren de gedurig terugkeerende periode, die een oude van dagen achtereenvolgens doorloopt, zoodat wie den hoogen ouderdom van 70 à 80 jaren bereikt, tot minstens tien malen toe zijn lichaam wezen in gewijzigde gestalte vertoont moest. Ook voor de wederopstanding, na de ruste in het Vaderhuis, mogen we daarom in het minst niet hechten aan de portretten, die men achtereenvolgens eerst als kind, toen als knaap, voorts als man en als grijsaard van ons maken liet. Het eenige waarop het voor de wederopstanding aan komt is, dat uit de kern en kiem waaruit thans onze aardse lichamen opkwamen, straks in de eeuwigheid evenzoo een lichaam geboren wordt, waarin we voor eeuwig ons leven kunnen voortzetten. Het doet er daarom niets toe, of er martelaren verbrand zijn of ook dat een schepping, die verdronk, door een zeemonster verslonden werd. Wat ook door het vuur of door het zeemonster verslonden werd, de kiem, de innerlijke kern van ons lichamelijke wezen kan hierdoor nimmer worden aangetast. Die kiem blijft ongeschonden aan Godes heilige hoede toevertrouwd, en als de ure der wederopstanding aanbreekt, is het dezelfde God, die eens dien mensch schiep, die ook nu uit die schuilende, maar voor God nimmer verborgen kiem opnieuw de lichamelijke gestalte, en dan in volle mannelijke of vrouwelijke rijphheid, doet te voorschijn treden.

Het sprak dan ook als vanzelf, dat de Apostelen zoo telkens en zoo nadrukkelijk aandringen op een zuiver houden van het lichaam. Juist onder de Heidenen was de ontheiliging van het lichaam door schandelijke wellustzonde zoo inheemsch. Het kon daarom voor de eerste Christenen niet anders dan een hooge spanning in het leven roepen, dat ze van nu voortaan van alle hiernedse samenhangende zonden zich stipt en strikt te onthouden hadden. Vandaar dan ook de terstond ingetreden gewoonte, die wij nauwelijks meer verstaan, om de tot Christus bekeerde Heidenen aanstonds als heiligen aan te spreken. Juist die verheven wijze van toespreken, en dat telkens aandienen als heiligen van de pas uit zoo jammerlijk onzedelijk leven, als in de Heidenwereld gewoonte was, bekeerd, doet ons nog gevoelen, wat strijd liet den Apostelen gekost heeft, om de eerste bekeerlingen met 't schandelijk onzedelijke in de Heidenese gewoonte te doen breken. Bij het lezen van de brieven der Apostelen doet 't ons nog soms storend aan, zoo met naam en toenaam als zij herhaaldelijk van de schandelijkste geslachtszonden afmaanden, en ze daarom wel met naam en toenaam noemen moesten. En al mag nu met dank aan onzen God gezegd dat in 't Christenland, en althans in Christelijke kringen, die geslachtszonden te niet gedaan of althans getemperd zijn, zoo blijft toch de Opstanding, omdat ze Opstanding in het lichaam, Opstanding in de zichtbare gestalte zal zijn, ons nog telkens het vermaan toeroepen, om als heiligen voor Gods aangezicht te wandelen, en noch in kleeding, noch in ons uitwendig vertoon, noch in onzen geheimen en verborgen omgang met elkander ons heerlijk Paschen zonder uitwerking te laten. Ons Pascha profeteert niet de Opstanding van onzen geest, die, daar de ziel van Gods uitverkorenen niet kan sterven, van zelf in het Vaderhuis voortbestaat, maar wat ons Pascha ons toeroept, is, dat gelijk onze Heiland lichamelijk opstond, zoo ook wij lichamelijke eens voor God zullen verschijnen, herboren niet naar den Geest, doch naar onze uitwendige gestalte, om eerst op de nieuwe aarde onder den nieuwen hemel de volle gelukzaligheid, en dan voor eeuwig, te genieten.

Dr. A. K.